

3.TC: Zdravie a život človeka

VONKAJŠIE VPLYVY NA ĽUDSKÉ ZDRAVIE

Zdravie = telesný a duševný stav, ktorý sa vyznačuje dobrou činnosťou celého organizmu, všetkých funkcií a aktívnymi životnými prejavmi.

Choroba = porucha zdravia, stavu a funkcií organizmu.

Nákazlivé ochorenia (infekčné) – prenášajú sa z chorého na zdravého. Spôsobujú ich choroboplodné mikroorganizmy.

Prenos: **priamy kontakt, kvapôčková infekcia (kašeľ, kýchanie), poranenia kože, používanie cudzích osobných potrieb**

Najčastejšie infekčné ochorenia: **chrípka, prechladnutie, angína, žltáčka, salmonelóza, besnota.**

Imunita = schopnosť organizmu odolávať cudzorodým látkam. Posilňuje sa **očkovaním: pasívna imunizácia** (do tela dodávame už hotové protilátky), **aktívna imunizácia** (do tela dodáme oslabené mikroorganizmy).

Izolácia = oddelenie chorého od zdravých.

Karanténa = dočasné izolovanie osôb, s ktorými bol chorý v styku.

Dezinfekcia = ničenie choroboplodných zárodkov.

Dezinsekcia = ničenie hmyzu chemickými prostriedkami.

Deratizácia = ničenie hlodavcov mech., chem. a biolog. spôsobom.

VNÚTORNÉ VPLYVY NA ĽUDSKÉ ZDRAVIE

- **genetické (dedičné) vlastnosti**

Dedičnosť = prenos genetických (dedičných) informácií z rodičov na potomkov → podobnosť.

Gén = základná jednotka genetickej informácie, dáva predpoklad na vytvorenie znaku alebo vlastnosti: **farba vlasov, očí, telesná výška, tvar tela, krvná skupina, nadanie, temperament.**

Dedičné informácie sú v jadre **v chromozómoch** → **DNA**.

Výsledný znak je kombináciou znakov od otca a matky.

Rádioaktívne žiarenie, toxické látky, vírusy, lieky → **zmena genetickej informácie** → **dedičné choroby**: Downov syndróm, hemofília (nedostatočná zrážanlivosť krvi), farbosleposť, hluchonemosť, cukrovka.

Genetické poradne – zisťovanie rizika výskytu dedičných chorôb.